

Placówka "Estezet"
N.dz. 1268/44
New York, dn. 20.XII.44
"Deportacja Litwinów"
Zr. "Russian Affairs"

Szef Oddz. Inf. Wyw. Szt. N. W.
/przez Szefa Wydz. Wyw./

W załączeniu przedstawiam tłumaczenie artykułu pt. "Deportacja Litwinów" z wydawnictwa "Russian Affairs" za m. październik br. Ocenę wydawnictwa podałem w piśmie tutejszym l. 1246/44 z dn. 2.XII.44

Dekret Ludowego Komisarza dla Spraw Wewn. Litwy jest niezmiernie instruktywny pod kątem widzenia ujawnienia systemu przeprowadzania "social engineering".

2 zał.

Kierownik Placówki

Marcz
Marcz

993

Artykuł z miesięcznika "Russian Affairs", z października 1944,

DEPORTACJA LITWINÓW

Dokument, z którego przytaczamy poniżej niektóre wyjątki, daje nam pewne wyobrażenie o rozpiętości aresztowań i deportacji na Litwie podczas okupacji przez armię czerwoną w roku 1939. Dokument ten zawiera instrukcje dla NKWD, określające klasy lub grupy Litwinów podejrzanych o "anty-sowieckie i anty-socjalne" nastawienia. Jest to jeden z licznych dokumentów, które mieliśmy sposobność przejrzeć i które odnoszą się do tej samej sprawy. Dokumenty te zawierają nazwiska i adresy deportowanych na Syberję i Ural, miejsce i datę deportacji i miejscowości do których zostali zesłani. Według kopji dokumentów dostarczonych przez Litewski Czerwony Krzyż, w okresie w którym kraj pozostawał pod kontrolą czerwonej armji, w stosunkowo krótkim czasie /około roku/, blisko 50.000 ludzi było deportowanych. Otrzymane ostatnio raporty ze Szwecji wykazują nowe masowe deportacje przez Armię Czerwoną i NKWD.

Dokument, z którego podajemy najważniejsze wyjątki, podpisany jest przez Ludowego Komisarza dla Spraw Wewnętrznych /NKWD/ Litewskiej Socjalistycznej Sowieckiej Republiki, A. Guzeviciusa. Originalny dokument był wydany w języku litewskim i rosyjskim. Fotostat kopji, dostarczony nam przez Litewski Czerwony Krzyż, jest w naszym posiadaniu.

Dokument

ściśle tajny

ROZKAZ

Ludowego Komisarza dla Spraw Wewnętrznych Litewskiej SSR.

Zawartość: o niedbalstwie w relacja dotyczących anty-sowieckich i socjalnie obcych elementów.

No.0054

Kaunas, 28 listopada 1940 r.

W związku z opanowaniem Republiki Litewskiej przez anty-sowieckie i socjalnie obce elementy, sprawozdanie to nabiera szczególnie wielkiej wagi.

Nasz agent powinien dokładnie wiedzieć ilu dawnych policjantów, Biało-Gwardzistów, b. oficerów, członków anty-sowieckich partji politycznych i innych temu podobnych organizacji, znajduje się na terytorium litewskim i gdzie te elementy koncentrują się.

Jest to niezbędne dla określenia siły kontr-rewolucyjnej i dla kierowania naszym aparatem czynnych agencji dla zduszenia i zlikwidowania jej.

Wbrew znaczeniu jakie posiada prowadzenie takiej ewidencji, nasze działające placówki nie zabrały się dość poważnie do tej pracy.

Materiały doprowadzone do porządku przez Komisję do Badań, pozostają rozrzucone po szafach współpracowników, bez właściwego użytku.

Do elementów wrogich zalicza się następujące grupy:

a/ b. członkowie anty-sowieckich partji politycznych, /Socjaliści Rewolucyjni/, Menszewiki, Socjal-demokraci, anarchiści, i t.p.;

999

b/ dawni członkowie narodowych szowinistycznych anty-sowieckich partji, organizacji i grup: Narodowcy, Młoda Litwa, Valdemariści, Ludowcy, Chrześcijańska Demokracja, członkowie narodowych terrorystycznych organizacji /"Żelazny Wilk"/, aktywni członkowie Strzelca, Katolicka terrorystyczna organizacja-"Biały Koń";

c/ b. żandarmi, policjanci, b. urzędnicy politycznej i kryminalnej policji i więzień;

d/ b. oficerowie armji carskiej, Petliury i innych;

e/ b. oficerowie i członkowie wojskowych trybunałów litewskiej i polskiej armji;

f/ b. polityczni bandyci i ochotnicy Białej i innych armji;

g/ osoby usunięte z partji komunistycznej i Komunistycznej Młodzieży za przekroczenia anty-partyjne;

h/ dezertery, polityczni emigranci, re-emigranci, repatrianci i przemytnicy;

i/ wszyscy zagraniczni obywatele, przedstawiciele zagranicznych firm, urzędnicy biur należących do obcokrajowców, b. obywatele innych krajów, b. urzędnicy poselstw, firm, koncesji i towarzystw akcyjnych cudzoziemskich;

j/ osoby mające osobiste kontakty i prowadzące korespondencję z zagranicą, z obcymi poselstwami i konsulatami, z esperantystami i filatelistami;

k/ b. urzędnicy departamentów ministerjalnych /od referentów w zwyczaj; -

l/ b. pracownicy Czerwonego Krzyża i polscy uciekinierzy;

m/ fanatycy religijni /księża, pastory/, sekciarze i aktywni członkowie religijnych stowarzyszeń;

n/ b. szlachta, ziemianie, kupcy, bankierzy, handlowcy /którzy zatrudniali pracowników/, sklepikarze, właściciele hoteli i restauracji.

...

9. Kierownicy 1-szej "Specdywizji NKWD" Litewskiej S.S.R. mają składać raporty każdego dnia z postępu ich prac.

10. Rozporządzenie to ma być przedyskutowane na naradach pracowników i mają być przedstawione konkretne sposoby jego wykonania.